

SVĚT, KTERÝ CHCEME

Česká stopa
ve světě

CÍLE UDRŽITELNÉHO
ROZVOJE

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

MILÍ ČTENÁŘI,

do rukou se Vám dostává brožura, která pojednává o sedmnácti Cílech udržitelného rozvoje. Na těchto cílech se v roce 2015 dohodly členské státy Organizace spojených národů, včetně České republiky, a zavázaly se k jejich plnění do roku 2030. Proto se celkovému plánu rozvoje světa říká Agenda 2030.

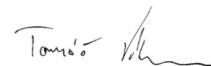
V České republice má Agendu 2030 na starosti Ministerstvo životního prostředí. Toto ministerstvo dohlíží na její naplňování státní správou a navíc samo usiluje o naplnění čtyř konkrétních cílů, které souvisejí s klimatem a životním prostředím.

Vedle vůdčí role Ministerstva životního prostředí mají své úkoly i další rezorty. Konkrétně můj rezort, Ministerstvo zahraničních věcí, má na starosti cíl 17 - Partnerství ke splnění cílů. Tento cíl naplňujeme mimo jiné prostřednictvím rozvojové spolupráce, pomáháme plnit Agendu 2030 v méně rozvinutých částech světa. Zároveň se ukazuje, a na příkladech konkrétních projektů, o nichž brožura informuje, sami uvidíte, že prostřednictvím rozvojových projektů v zahraničí přispíváme k rozvoji i u nás doma, v České republice.

Význam práce a aktivit v rámci zahraniční rozvojové spolupráce se ukazuje i během koronavirové krize, která s udržitelným rozvojem, dobrým vládnutím a zodpovědným přístupem k životnímu prostředí úzce souvisí. Aktuální situace pouze potvrzuje propojenost celého světa, ve kterém jsou lokální řešení nedostačitelná. I proto bych chtěl poděkovat za veškeré úsilí našim realizátorům rozvojové spolupráce, a to nejen těm, o jejichž projektech tato publikace informuje. Chtěl bych rovněž ocenit Charitu Česká republika, Informační centrum OSN v Praze a Asociaci společenské odpovědnosti za spolupráci při přípravě této brožury.

Milí čtenáři, přeji Vám podnětné čtení! Ať je tato brožura pro Vás tím pověstným krokem od výzev ke společnému úsilí. Naše a zejména Vaše budoucnost se bez toho neobejde.

Tomáš Petříček
ministr zahraničních věcí

AGENDA 2030 A CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Agenda 2030 se zrodila na konferenci Organizace spojených národů o udržitelném rozvoji, která se konala před osmi lety v Riu de Janeiro. Jde o zatím nejširší a nejkompexnější rozvojovou strategii světa. Přispěly k ní všechny členské státy OSN, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů.

Agenda 2030 se týká udržitelného rozvoje v pěti oblastech nazvaných 5P: People (Lidé), Planet (Planeta), Prosperity (Prosperita), Peace (Mír) a Partnership (Partnerství). Současně ji tvoří tři vzájemně provázané pilíře – ekonomický, sociální a environmentální. Hlavní motto Agendy 2030 zní „Neopomenout nikoho“.

Klíčovou součástí Agendy 2030 je 17 cílů udržitelného rozvoje a 169 specifických podcílů. Všechny členské státy OSN se zavázaly, že je naplní do roku 2030. Cíle kladou důraz na rovnováhu a vzájemnou provázanost mezi všemi třemi pilíři udržitelného rozvoje a skutečnost, že se vztahují na všechny země bez rozdílu stupně rozvoje.

Napíhování cílů se v OSN sleduje a jednotlivé státy pravidelně prezentují své národní zprávy o stavu realizace. Česká republika se takového přezkumu zúčastnila v roce 2017 a další je naplánován na rok 2021. Zvláštní důraz klade Česká republika na cíl udržitelného rozvoje č. 16, který předpokládá budování silných institucí, podporu mírové a inkluzivní společnosti a zajištění spravedlnosti. Jeho plněním navazuje na tradici podpory lidských práv a vnímá jej současně jako předpoklad pro plnění ostatních cílů. Napíhování Agendy 2030 a Cílů udržitelného rozvoje je vázána i vlada České republiky. Vznikl proto Strategický rámec České republiky 2030 a posléze Implementační plán Strategického rámce a Agendy 2030. V něm vlada přidělila jednotlivým ministerstvům konkrétní úkoly, abychom vizi prosperující a udržitelné České republiky co nejuspěšněji naplnili.

JAK FUNGUJE ZAHRANIČNÍ ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCE A HUMANITÁRNÍ POMOC ČESKÉ REPUBLIKY?

Česká republika patří mezi třicet nejbohatších zemí světa. Proto bychom měli pomáhat méně vyspělým zemím v jejich rozvoji a přispívat k řešení humanitárních krizí. Poskytování zahraniční pomoci však není jen projevem solidarity. Stejně tak je i v našem vlastním zájmu. Jak ukázala například pandemie koronaviru, ve světě existují problémy a hrozby, které musí řešit všechny země světa společně.

Humanitární pomoc bezprostředně reaguje na přírodní katastrofy, epidemie i konflikty a pomáhá zachránit životy a zdraví lidí. Často se tak jedná o zajištění nouzového přístřeší, základní zdravotní péči a distribuci potravin, pitné vody a potřeb pro kojence.

Rozvojová spolupráce pro změnu usiluje o odstranění chudoby a nerovnosti, tedy o dlouhodobé a systémové řešení problémů v rozvojových zemích. Může se jednat například o řešení nedostatku pitné vody, využívání udržitelných zdrojů energie nebo zlepšení systému produkce potravin. Důležitá je také podpora vzdělávání, například zapojování dívek a handicapovaných dětí do školní docházky.

Pro zajišťování projektů rozvojové spolupráce využívá Česká republika zkušenosti a nápady českých firem, univerzit, nevládních organizací či institucí veřejné správy. České firmy například pomáhají s efektivním využíváním vodních zdrojů, čeští lékaři a výrobci zdra-

vatnického vybavení se podílejí na zvyšování kvality zdravotnictví v rozvojových zemích, nevládní organizace zajišťují důstojné podmínky pro život osob se zdravotním postižením a čeští celníci zase pomáhají bojovat s nelegálním obchodem s drogami. V humanitární oblasti pak nabízíme schopnosti českých hasičů, záchranářů i odborníků na ekologické škody. Pochopitelně nejen při reakci na katastrofy, ale i ve snižování rizika jejich opakování.

To je samozřejmě jen několik příkladů, jak využívá Česká republika vlastní zkušenosti a dovednosti pro rozvoj méně vyspělých zemí. Díky tomuto působení zároveň české firmy, organizace a experti přispívají k vytváření dobrého jména Česka v zahraničí.

Vedle toho se Česká republika aktivně podílí na aktivitách, které zajišťuje Evropská unie, Organizace spojených národů a další mezinárodní organizace. Naše země se účastní přípravy programů, vysílá do nich své experty a přispívá na jejich aktivity ve společných prioritních zemích. Tímto způsobem tak může pomoci i k rozvoji nejuvzdálenějších oblastí světa. Aktuálně například živě spolupracujeme s Rozvojovým programem OSN v Bosně a Hercegovině, Gruzii a Moldavsku nebo s Dětským fondem OSN v Iráku.

JAK ZAJIŠŤUJEME ROZVOJOVOU SPOLUPRÁCI A HUMANITÁRNÍ POMOC?

Hlavní koordinátor rozvojové spolupráce a humanitární pomoci České republiky je Ministerstvo zahraničních věcí. To každý rok navrhuje a následně spravuje rozpočet, který je vládou ČR přímo určený pro rozvojovou spolupráci a humanitární pomoc.

Spolupracuje přitom s českými i lokálními nevládními organizacemi, s místní správou postižených zemí nebo s mezinárodními humanitárními organizacemi. Při poskytování materiální pomoci a vysílání záchranných týmů Ministerstvo zahraničních věcí úzce kooperuje s Generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru Ministerstva vnitra.

Pro realizaci projektů rozvojové spolupráce zřídilo Ministerstvo zahraničních věcí Českou rozvojovou agenturu, která řídí projekty v tzv. prioritních zemích ČR. Těmi jsou v Evropě Bosna a Hercegovina, Gruzie a Moldavsko, v Asii Kambodža a v Africe Etiopie a Zambie. Vedle toho realizuje Česká rozvojová agentura v menší míře projekty například na Ukrajině. Česká republika také chápe, že pro rozvoj chudších zemí je důležitá vzájemná spolupráce mezi firmami. I proto vznikl speciální program pro české firmy, který podporuje jejich partnerství se společnostmi z rozvo-

jových zemí. České firmy dále mohou využívat i dalšího programu, který naše země připravila ve spolupráci s Rozvojovým programem OSN. Těž mohou dosáhnout na lepší podmínky pro získání úvěru na aktivity v rozvojových zemích prostřednictvím programu Záruka ZRS u Českomoravské záruční a rozvojové banky. Klíčem k rozvoji je také vzdělávání. I proto poskytuje Česká republika rozvojová stipendia pro nadějně studenty z rozvojových zemí. Každý rok tak do České republiky přijede studovat několik desítek studentů, kteří by si kvalitní vzdělání jinak nemohli dovládnout. Vedle toho podporuje ČR spolupráci mezi vysokými školami a vysílá české vysokoškolské pedagogy do zahraničí zlepšovat tamní vzdělávání.

Zejména v zemích východní a jihovýchodní Evropy, které prošly nebo stále procházejí složitými společenskými, politickými a ekonomickými změnami, realizuje Česká republika program Transformační spolupráce. Přispívá tak k podpoře občanské společnosti, efektivitě obecních úřadů, nezávislosti médií a ochraně lidských práv.

JAK PODPORUJEME GLOBÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ?

Současný svět je natolik propojený, že jen těžko dnes najdeme odvětví bez globálních souvislostí a dopadu. Svědectví o dětské práci v jihoamerické vesnici může být díky jednomu bloggerovi s internetem dostupné celému světu a nadobro poškodit velké značky. Globální oteplování a stoupání hladiny oceánů mohou v blízké budoucnosti proměnit mnohá přímořská města v neobyvatelná a vyhánět tak lidi ze svých domovů. Virus, původně rozšířený jen v jednom čínském městě, může za několik měsíců paralyzovat celý svět.

Z lokálních problémů se staly globální. Abychom porozuměli změnám na úrovni státu nebo regionu, musíme též chápat propojenost současného světa. Globální rozvojové vzdělávání a osvěta představují celoživotní procesy formálního i neformálního učení, které lidem vysvětlují současnou podobu světa i jeho fungování. Probouzí je tak k angažovanosti směrem ke spravedlnosti, udržitelnosti a lidským právům pro všechny. Zároveň zdůrazňuje roli každého jedince v celosvětové společnosti. Vybízí k zapojení do vytváření udržitelného světa a k převzetí odpovědnosti.

Hlavním cílem globálního rozvojového vzdělávání a osvěty veřejnosti je zajistit všem občanům ČR přístup k informacím o globálním rozvoji, motivovat je k aktivnímu přístupu při řešení globálních výzev a vybavit je potřebnými kompetencemi, které jim pomohou podílet se na udržitelném rozvoji světa.

Kořeny globálního rozvojového vzdělávání a osvěty sahají až do 70. let minulého století, přičemž v České republice se tímto konceptem zabýváme již bezmála 20 let. Mezi úspěšné realizátory globálních vzdělávacích a osvětových aktivit patří ADRA, ARPOK, Diakonie, FairTrade Česko a Slovensko, Charita ČR, INEX – Sdružení dobrovolných aktivit, Člověk v tísni, NaZemi, SEVER, Educon a další organizace. Jejich činnost spočívá ve vzdělávání současných i budoucích učitelů, dětí, žáků a studentů od mateřských až po vys-

ké školy, odborných pracovníků s mládeží a celkové široké veřejnosti.

Rozvojové vzdělávání má u nás už i řadu úspěšných projektů. Celoevropskou kampaň s názvem Týden rozvojového vzdělávání pořádá už od roku 1999 North-South Centre při Radě Evropy a každoročně vyzývá k účasti organizace a školy ve 47 evropských zemích. Cílem této celoevropské kampaně je podpora výuky globálních témat ve školách. V Česku se pořádala v roce 2014 v podobě akcí pro školy i pro veřejnost. Každý ročník se věnuje konkrétnímu tématu, jehož význam se dotýká nás všech. Kupříkladu v roce 2019 se jednotlivé aktivity zaměřovaly na klimatické změny. Nejznámějším školním počinem globálního rozvojového vzdělávání je projekt Světová škola. V České republice byla poprvé představena v roce 2006 pod vedením britské neziskové organizace ActionAid, od roku 2013 je potom pod taktovkou organizace Varianty – vzdělávací sekce organizace Člověk v tísni – ve spolupráci s organizacemi ADRA a ARPOK. Základní filozofie projektu podporuje globální témata jako součást výuky a života školy.

Projekt Charity Česká republika, Udržitelná města a obce pro rozvoj, měl za cíl připravit místní samosprávy k realizaci globálně odpovědných aktivit ve spolupráci s obyvateli i místními spolkami a zároveň tak společně globální témata otevírat i v nejdleších obcích ČR. Mezi roky 2016 a 2019 se zapojily více než dvě desítky měst a obcí napříč celou zemí, které zorganizovaly množství osvětových akcí i workshopů pro veřejnost zaměřených na provázanost udržitelného rozvoje mezi tzv. globálním jihem a severem. Jeden svět, jeden ze základních stavebních kamenů Člověka v tísni, je dnes největším festivalem dokumentárních filmů s lidskoprávní tematikou na světě. Vznikl v roce 1999 a v současnosti jej každý rok navštíví na 120 tisíc diváků ve více než 30 městech a obcích

v celém Česku. Nejúspěšnější dokumenty se promítají i v Bruselu. Stejně důležité jako promítání filmů jsou i následné diskuse s odborníky, režiséry i lidskoprávními aktivisty.

Skauti na Zemi, společný projekt Junáka – českého skauta a neziskové organizace NaZemi si klade za cíl posílit roli skautského hnutí v podpoře důstojného života, lidských práv, rovnosti a spravedlnosti ve světě. Ke skautským hodnotám tak přidává aspekt udržitelnosti a odpovědnějšího způsobu života. Od roku 2015 zároveň ve spolupráci se sedmi evropskými zeměmi a 11 skautskými a nevládními organizacemi tak začal vnášet do skautingu globální rozměr a posilovat skautky a skauty v tom, aby se s chutí a odvahou věnovali výzvám, které přináší současný propojený svět.

INEX – Sdružení dobrovolných aktivit zase skrze Fotbal pro rozvoj využívá nejoblíbenější sport na světě jako komunikačního nástroje palčivých světových témat, mezi které patří chudoba, sociální vyloučení či konflikty. Již od roku 2005 se tak INEXu daří i za pomoci partnerů ze zahraničí spojovat dobrovolníky z cizích zemí s místními mladými lidmi pomocí fotbalové ligy a turnajů, které podporují fair-play a vzájemnou spolupráci. Stejně tak zapojují i děti z dětských domovů a nízkoprahových center a pořádají nejružnější kulturní akce.

AGENDA 2030 PRO UDRŽITELNÝ SVĚT. CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Agenda 2030 a Cíle udržitelného rozvoje (Sustainable Development Goals, SDGs) jsou společným plánem všech států světa z roku 2015. Mají zajistit, aby všichni lidé lidé mohli žít důstojný život bez chudoby, hladu a nerovnosti, a mohli rozvinout svůj potenciál. Každého z nás zavazují, abychom byli zodpovědnými obyvateli planety, kteří berou ohled na lidi i ekosystém a podporují klimatická opatření, na nichž závisí životy nás všech. Jsme první generací, která může odstranit extrémní chudobu na Zemi a zároveň poslední generací, která může zabránit nejhorším dopadům globálního oteplování.

Agenda 2030 od svého přijetí představuje plán společné prosperity v udržitelném světě – ve světě, ve kterém mohou všichni lidé žít produktivním, aktivním a pokojným životem na zdravé planetě. Od roku 2030 nás dělí jen deset let a musíme si položit otázku, zda naše současné kroky směřují k dosažení Cílů udržitelného rozvoje.

Co navrhují SDGs?

- Do roku 2030 odstranit extrémní chudobu všude na světě.
- Zajistit, aby byl každý člověk chráněn například před nezaměstnaností a měl přístup k sociálním službám, jako je lékařská péče apod. Říká se tomu sociální ochrana a měla by být určena především na podporu těch nejchudších a nejohroženějších lidí.
- Zajistit potřebné finanční a jiné zdroje pro sociální politiku, která pomůže i méně majetným lidem najít práci, vlastnit půdu nebo používat technologie a umožní jim zakládat malé firmy, aby vlastními silami mohli dosáhnout lepšího ekonomického zabezpečení.

Jaká je současná situace?

- Podíl lidí žijící v extrémní chudobě (1,90 USD na den) se v roce 2015 snížil na 10 procent z předešlých 16 procent (2010) a 36 procent (1990).
- Za posledních 25 let se vymaniila z chudoby miliarda lidí. Z velké části je nutné tento úspěch přičíst Východní Asii, kde míra chudoby klesla z 52 procent v roce 1990 na 10 procent v roce 2010 a na méně než jedno procento v roce 2015.
- Z celkového počtu 736 milionů lidí, kteří v roce 2015 žili s méně než 1,90 USD na den, žilo 413 milionů v subsaharské Africe.
- COVID-19: V roce 2020 zaznamenáme první nárůst celosvětové chudoby od roku 1998. Hlavní příčiny jsou ušlé příjmy, nedostupná sociální ochrana a rostoucí ceny.

Název projektu

ZVÝŠENÍ PŘÍJMU OHROŽENÝCH SKUPIN POMOČÍ RODINNÉ ZEMĚDĚLSKÉ PRODUKCE

Realizátor

GEOtest, a.s.

Sektor

Zemědělství

Tešanj je zemědělská oblast v Bosně a Hercegovině. Celá řada rodin se zde živí pěstováním plodin, ale nejsou schopny se svou prací uživit. Přes jejich neustálou snahu a tvrdou práci na ně dopadá chudoba, která trápí celou zemi, v níž stále žijí odkaz války a vnitřních konfliktů.

Česká společnost GEOtest působí v Bosně a Hercegovině už od roku 2006. Nedávno v oblasti Tešanj spustila projekt, který měl za úkol pomoci místním farmářům. Nejprve zajistila dodávku fóliovníků pro rodinnou zemědělskou produkci. Na základě výběrového řízení získali zájemci z řad znevýhodněných skupin obyvatel možnost jejich instalace, a to včetně příslušenství. Fóliovníků nakonec vyrostlo rovných padesát o celkové výměře 302 m².

Poté se GEOtest zaměřil na školení, aby mohli místní zemědělci převzít nejlepší praxi pro pěstování plodin ve fóliovníku. Za pomoci odborníků z Mendelovy univerzity v Brně a místních expertů získali farmáři, zaměstnanci i odborníci z misiní samosprávy průpravu, jak co neefektivněji pěstovat i jak nastavit zemědělskou politiku pro územní celky.

Podpora rodinných a malých zemědělských podniků výrazně pomohla ke snížení chudoby, zlepšení postavení žen a dívek ve společnosti. Projekt přispěl k budování trvalého a udržitelného hospodářského růstu společně s produktivní důstojnou prací, a nakonec také přispěl k udržitelnosti, bezpečnosti a celkové odolnosti oblasti Tešanj.

Pro českou společnost GEOtest je projekt jedním z řady úspěšných zahraničních projektů, díky nimž se jí daří získávat zakázky u dalších renomovaných zadavatelů, jako jsou Evropská investiční banka nebo Světová banka.

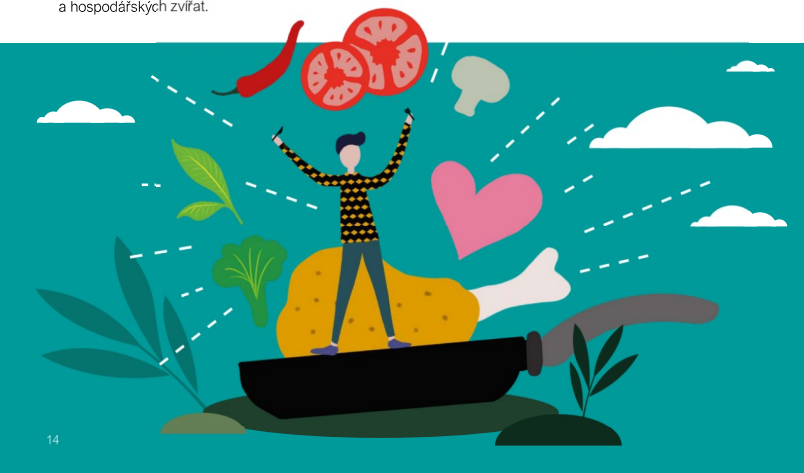

Co navrhuji SDGs?

- Odstranit podvýživu pomocí lepších sociálních programů pro děti, matky a starší osoby.
- Zvýšit zemědělskou výrobu a příjem drobných farmářů. Zároveň by se ale mělo chránit životní prostředí a pečovat o biologickou rozmanitost.
- Předcházet suchu, záplavám a jiným přírodním pohromám.
- Chránit rozmanitost druhů semen, plodin a hospodářských zvířat.

Jaká je současná situace?

- Počet hladovějících lidí se od roku 2014 zvýšil. V roce 2017 bylo podvyživených přibližně 821 milionů lidí, stejně jako v roce 2010.
- Míra podvýživy zůstala za poslední tři roky téměř beze změny, tedy mírně pod 11 procenty.

Název projektu

PARTICIPATIVNÍ ROZVOJ PRODUKTIVNÍ KRAJINY V ZÓNĚ SIDAMA, SNNPR, ETIOPIE

Realizátor

Člověk v tísni, o.p.s.

Sektor

Udržitelná obživa a životní prostředí

Region Sidama je úrodná zemědělská oblast v Etiopii, která je mimo jiné proslulá svou prvotřídní kávou. Přesto se potýká s obrovskými ekologickými potížemi, z nichž nejvýraznější je silná eroze půdy. Úrodná půda se vytrácí a zemědělci nejsou schopni vypěstovat do-

statek plodin, aby zajistili obživu pro své rodiny. Česká nezisková organizace Člověk v tísni proto učila místní farmáře, jak hospodařit efektivně a zároveň šetrně k přírodě.

Projekt trval tři roky a účastníci toho stihli opravdu hodně. Kromě tvorby krajinných plánů podle stavu půdy podpořili zakládání lesních a zahradnických školek, aby měli farmáři dostatek sazenic. Též se posta-

rali o stavbu hrází, nádrží, pomáhali s obnovou povodí a nastavili postup, jak znovu napravit půdu poškozenou erozí.

Díky širokému zaměření na ochranu půdy, krajiny a přírodních zdrojů má projekt reálný dopad na všechny obyvatele cílových oblastí, které se potýkají se ztrátou úrodné půdy. Degradovaná půda jim neumožňuje vypěstovat dostatek plodin pro zajištění kvalitní výživy rodin. To má pak kritický dopad zejména na děti.

Aby týmy z Člověka v tísni ještě víc podpořily důležitost správné výživy dětí, připravily praktické kurzy pro matky, které se starají o domácnost. Představily jim různé způsoby, jak připravovat nutričně bohaté pokrmy z aktuálně dostupných surovin. Hospodyně pak své zkušenosti šíří dál, takže se o bohaté a vyvážené stravě dozvídají i kuchařky z neustále se rozšiřujícího okolí.

Projekt zlepšuje životní podmínky v etiopském regionu Sidama a tím pomáhá mimo jiné předcházet ilegální migraci, což je přístup, k němuž se Česká republika dlouhodobě hlásí.

Co navrhuji SDGs?

- Snížit počet matek, které zemřou při porodu.
- Předcházet úmrtím novorozenců a dětí mladších pěti let.
- Vymýtit epidemie nemocí, jako jsou například AIDS, žloutenka nebo nemoci přenášené vodou.
- Šířit zdravotní osvětu, mimo jiné také informace o škodlivosti drog a alkoholu, i o otázkách duševního zdraví.
- Zajistit všem kvalitní lékařskou péči a cenově dostupné léky a vakcíny.

Jaká je současná situace?

- V roce 2017 zemřelo téměř 300 tisíc žen na následky komplikací spojených s těhotenstvím nebo s porodem.
- Úmrtnost dětí mladších pěti let byla v roce 2017 5,4 milionu v porovnání s 9,8 milionu v roce 2000.
- Výskyt tuberkulózy se v letech 2000 až 2017 snížil o 21 procent.
- Počet infikovaných HIV ve věku 15-49 let se snížil o 37 procent (2000 až 2017).
- COVID-19: Omezený režim zdravotnických zařízení a přerušení některých programů na podporu výživy mohou v roce 2020 zapříčinit stovky tisíc úmrtí dětí mladších pěti let a desítky tisíc úmrtí matek.

Název projektu DOT GLASSES

Realizátor
AAA Techlabs s.r.o.

Sektor
Zdravotnictví, regionální rozvoj a mikro-podnikatelé

kteří obsahují základní vybavení k provedení očního testu a sestavení brýlí. Jsou tak dostupné i v odlehlejších oblastech, kde by jinak nebylo možné navštívit specializovaného lékaře.

Ze statistik DOT Glasses vychází, že problémy se zrakem postihují více ženy než muže. Pro ně pak oční potíže znamenají komplikace nejen v osobním a pracovním životě, ale také při péči o domácnost. Velkou část potřebných tvoří též senioři trpící oslabeným zrakem a v neposlední řadě jsou i děti a studenti, pro které jsou oční vady velkou překážkou při studiu i sebeprosazování v zaměstnání.

Potíže se zrakem má celá řada lidí na celém světě. Netýká se to však jen vyspělých zemí a očí unavených od počítačů, ale stejně tak očními vadami trpí i obyvatelé nejhudších regionů. Podle Světové zdravotnické organizace je na světě více než miliarda lidí, pro které není dostupná ani základní oční péče. Český projekt DOT Glasses přišel s nápadem, jak zpřístupnit koupi dioptrických brýlí i těm nejhudším lidem. Vyvinul snadno sestavitelné obroučky, do kterých lze jednoduše zacvaknout dioptrické čočky. Díky tomu dokáže výrobce nabídnout místním prodejcům pár brýlí za cenu nižší než 50 Kč. Dodávají se v jednoduchých sadách,

Tvůrci projektu začali tuto sadu nabízet v Indii, Bangladéši, Etiopii či Keni. Autoři aktuálně vyrábějí tisíce obrouček pro dospělé i pro děti. Podářilo se jim vyjednat

podporu u místních politiků a základní oční péče se dokonce dostala do několika vládních programů pro pomoc nejhudším vrstvám obyvatel. České firmě DOT Glasses se podařilo vybudovat unikátní distribuční model, díky němuž pronikla i do oblastí, kde neexistuje spolehlivá infrastruktura. Tento model bude v budoucnu použitelný pro obchodní aktivity dalších českých firem.

Co navrhuji SDGs?

- Zajistit vzdělání všem dětem bez rozdílu.
- Nabízet více možností technického a odborného vzdělávání mladým lidem i dospělým, aby měli šanci na lepší zaměstnání.
- Zlepšit prostředí škol tak, aby bylo pro všechny bezpečné a podnětné.
- Zlepšit vzdělávání učitelů.
- Podporovat vzdělávání pro udržitelný rozvoj.

Jaká je současná situace?

- 617 milionů dětí na základních školách (55 procent) postrádá základní čtenářské a matematické dovednosti.
- 750 milionů lidí je negramotných, dvě třetiny z nich jsou ženy.
- Jedno z pěti dětí ve věku 6 až 17 let nechodí do školy.
- COVID-19: Uzavření škol znemožnilo školní docházku 90 procentům žáků a studentů na celém světě (1,57 miliardy). Nedostupnost připojení k internetu znemožnilo velkému množství školáků distanční vzdělávání.

Název projektu

ROZVOJ SYSTÉMU HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ V UKRAJINSKÝCH REGIONECH

Realizátor

Asociace pro mezinárodní otázky

Sektor

Vzdělávání

Před třemi lety na Ukrajině proběhla velká transformace školství. V té době tady již řadu let působila Asociace pro mezinárodní otázky, která ve spolupráci s Českou školní inspekcí pomáhá a sdílí své zkušenosti s ukrajinskými kolegy. Po změnách v roce 2017 se ukrajinské školství naplno otevřelo světu a lidé ze světa vzdělávání projevíli obrovský zájem o poznatky z okolních zemí. Obě české organizace proto ve své práci pokračovaly v ještě intenzivnějším spojení a s novými výzvami. Hned zpo-

čátku odstartovaly projekt, který měl za úkol nastavit systém hodnocení kvality ukrajinského vzdělávání, a to nejen na centrálních pracovištích, ale i v jednotlivých regionech.

Díky obrovským zkušenostem České školní inspekce mohli čerpat ukrajinští odborníci cenné know-how, jak uchopit hodnocení kvality vzdělávání, koordinovat školení nebo například jak pracovat s digitálním informačním systémem a vyhodnocovat výsledná data. Ukrajinští úředníci, metodici a IT specialisté v rámci projektu navštívili i Českou republiku, kde se pomocí seminářů a praxe dozvěděli, jak zlepšit fungování a pokračovat v reformě ukrajinského školství. Změny, k nimž významně přispěli experti naší země, se pozitivně projeví v lépe fungujících školách napříč celou Ukrajinou. To pocítí žáci, učitelé a v dlouhodobějším horizontu se pozitivní proměna vzdělávacího systému projeví i v celé zemi.

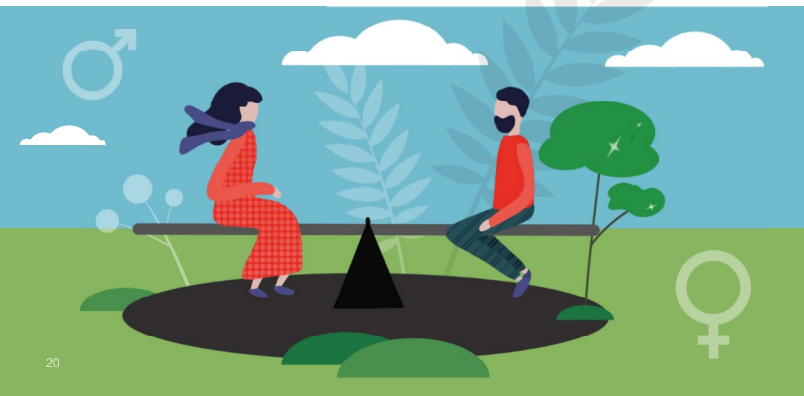
Česká republika i díky tomuto projektu získala dobrou znalost o systému vzdělávání na Ukrajině. To je vzhledem k početné ukrajinské komunitě v České republice důležité mimo jiné i při uznávání úrovně a stupňů vzdělávání zadatelů o práci v České republice.

Co navrhuji SDGs?

- Skoncovat se všemi formami násilí na ženách.
- Odstranit všechny praktiky a tradice, které mohou vést k poškození fyzického a duševního zdraví žen a dívek.
- Zajistit ženám uznání i ocenění za práci v domácnosti.
- Umožnit všem ženám a dívkám zapojení do všech oblastí politického, ekonomického a veřejného života.
- Prosazovat politiky a zákony zajišťující rovnost pohlaví.

Jaká je současná situace?

- V národních parlamentech světa zasedá pouze 24 procent žen.
- Na 200 milionů žen bylo nuceno podstoupit mrzačení ženských orgánů (ženská obřízka).
- Každá třetí žena za svůj život čelí nějaké formě násilí, často ze strany svého intimního partnera.
- COVID-19: V mnoha zemích byl zaznamenán prudký nárůst počtu případů domácího násilí na ženách a dětech.

Název projektu

POSÍLENÍ ROLE STUDENTEK K DODRŽOVÁNÍ PRÁV ŽEN V ZIMBABWE

Realizátor

FSNT – Nadační síť studentek

Sektor

Vzdělání

Africké Zimbabwe se potýká se silnou korupcí a upadající ekonomikou. To provází i celá řada společenských problémů. Jeden z nepalčivějších se týká porušování práv žen a dívek. Nedávný průzkum odhalil, že více než polovina z nich se v životě osobně potýkala se sexuálními vydrážděními.

Jedním z nejsilnějších proudů, které se snaží této alarmující situaci zabránit, je organizace Female Students Network Trust neboli česky Nadační síť studentek. Má

již více než 20 tisíc členů, kteří se aktivně podílejí na iniciaci společenské změny a dodržování práv žen v zimbabwské společnosti. Jedním z hlavních cílů organizace je to, aby dívky měly stejné právo na vzdělání jako muži – a to nejen v zákoně, ale i ve skutečnosti. Ve spolupráci s ambasádou České republiky se zrodil projekt, který si vytyčil cíl podpořit studentky na vysokých školách, aby mohly pomáhat svým vrstevnicím v případě porušování jejich práv. Studentky jim předávají znalosti o tom, jaká jsou jejich ústavní práva a učí je rozpoznávat kroky polití-

ků, které vedou k oslabení pozice žen ve společnosti. Díky odvaze nadační sítě se studentkám podařilo prolomit tabu ryze mužské společnosti a získaly ve společnosti obrovský ohlas.

Zástupci naší země v Zimbabwe zorganizovali odborná školení, otevřeli tato témata ve společnosti a mimo jiné přispěli k šíření informací o nadační síti pomocí sledovaných sítí Facebook a Twitter. Přispěli tak k naplnění vize studentek ze Zimbabwe, které chtějí pomáhat zneužívaným ženám a prosadit dodržování rovnosti obou pohlaví tak, jak to například v České republice považujeme za naprostou samozřejmost.

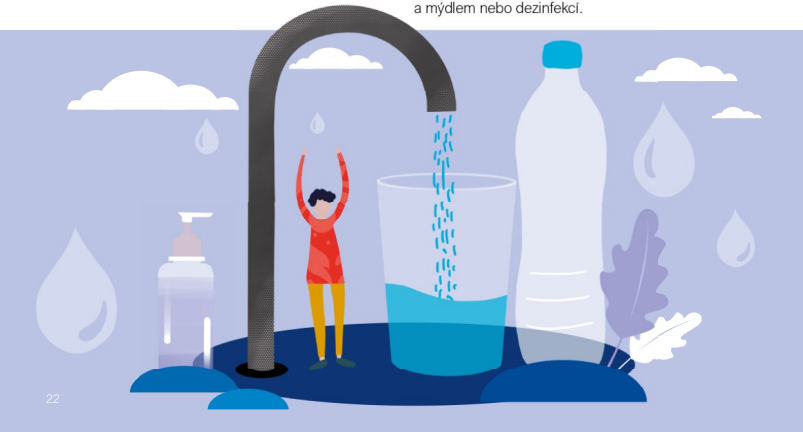

Co navrhuji SDGs?

- Zajistit všem přístup k nezávadné pitné vodě.
- Vytvořit systém kanalizace a vhodného nakládání s odpady.
- Sledovat kvalitu vody a snížit její kontaminaci. Předcházet znečištění vody chemikáliemi a jinými nebezpečnými látkami.
- Zlepšit způsob využívání vody a zvýšit možnost jejího opakovaného využití.

Jaká je současná situace?

- Na světě žije 2,2 miliardy lidí bez přístupu k pitné vodě.
- 3 miliardy lidí nemají doma možnost umýt si ruce mýdlem pod tekoucí vodou.
- Více než 670 milionů nemá toaletu a k vylučování využívá venkovní prostor.
- Nedostatek vody může vést do roku 2030 k vysídlení 700 milionů lidí.
- COVID-19: Dvě pětiny zdravotnických zařízení ve světě nemají vybavení pro mytí rukou vodou a mýdlem nebo dezinfekcí.

Název projektu

PŘÍSTUP K VODĚ PRO LIBANONSKÉ KOMUNITY S VYSOKÝM POČTEM SYRSKÝCH UPRCHLÍKŮ

Realizátor

ADRA, o.p.s.

Sektor

Voda a sanitační

Libanon je zemí s největším počtem uprchlíků na světě. Přibližně každý čtvrtý obyvatel je utečenec ze Sýrie, kterou už devět let devastuje nekončící válka. V některých vesnicích narostla populace až několikanásobně, což přineslo problémy s infrastrukturou. Například vesnice v údolí Bikáa, které už od dob starověku platilo za nejúrodnější oblast celého Libanonu, nyní bojují se zoufalým nedostatkem vody. Během léta je voda na příděl, nebo v horším případě vůbec neteče. Aby místní obyvatelé získali přístup k vodě, musí si ji odkupovat od soukromých firem, které ji dováží v cisternách. Pro chudší rodiny to znamená, že musí za vodu vynaložit někdy i více než polovinu svého příjmu. Často jim pak nezbyvá dostatek peněz ani pro dostatek jídla, natož základní hygienické potřeby, jako jsou prací prostředky nebo ženské potřeby.

Česká obecně prospěšná společnost ADRA proto ve městě Douris postavila vodojem, který umožní zásobovat vodou celých 15 000 obyvatel. V současnosti vzniká ještě stavba artézske studně, která dále zvýší dostupnost vody pro každého obyva-

tele města. Vodojem i studna budou sloužit desítky let s minimální údržbou a díky úzké spolupráci s místními úřady bude voda dostupná pro všechny bez ohledu na to, jak vysoké mají příjmy.

ADRA společně s tím začala řešit i akutní nedostatek hygienických potřeb u rodin, které musely kvůli válce opustit Sýrii. Připravila pro ně několik set balíčků s čistícími a dezinfekčními prostředky, dámskými vložkami a základními kuchyňskými potřebami. Dostatek vody a základní hygiena už tak nebudou pro chudé luxusem, ale základem pro zdravý život.

Projekt realizovaný společností ADRA posiluje výbornou pověst českých firem v regionu v sektoru úpravy a čištění vody. To je podstatné pro další úspěchy českých firem v komerčních tendrech.

Co navrhuji SDGs?

- Všem zajistit dostupnost moderních, čistých a bezpečných energií.
- Do roku 2030 podstatně zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů.
- Propagovat úsporné návyky k šetření energiemi.
- Do roku 2030 celosvětově zdvojnásobit energetickou účinnost.

Jaká je současná situace?

- Deset procent lidí na světě žije bez přístupu k elektrické. Týká se to téměř výhradně venkovského obyvatelstva.
- Podíl obnovitelné energie na celkové spotřebě dosáhl 17,3 % (2017) (16,3 % v roce 2010). Růst obnovitelných zdrojů se odehrává hlavně v sektoru spotřeby elektřiny, kde došlo k masivnímu nárůstu výroby ze solárních a větrných elektráren.

Název projektu

INOVACE V OBLASTI ENERGETICKÉ SOBĚSTAČNOSTI A ČISTÉ MOBILITY

Realizátor

MED Education s.r.o.

Sektor

Inovativní energetika

Žájem o čistou energii a dopravu pomocí elektrických vozidel není jen velkým tématem západního světa, ale obrovským způsobem rezonuje i v Asii. Na indonéském ostrově Bali je podobně jako v jiných zemích východní Asie na vzestupu každodenní doprava pomocí skútrů. Celá Indonésie se ruku v ruce s tím musí naučit vypořádat s obrovskými problémy, které tento překotný rozvoj motorové dopravy znamená pro životní prostředí i pro obyvatele měst. Ti jsou neustále a přímo vystavováni škodlivým emisím a musí čelit neustálému hluku.

Česká společnost MED Education se specializuje na poradenství v oblasti čisté energie a elektromobility. Má bohaté zkušenosti s mezinárodní spoluprací v Rusku či Kazachstánu, avšak v oblasti jihovýchodní Asie doposud neoperovala. Díky iniciativě České rozvojové agentury se společnost rozhodla zaměřit svou aktivitu i v Indonésii.

Vše začalo podrobným průzkumem trhu a pokračovalo navazováním kontaktů se strategickými partnery. Čeští analytici brzy do-

šli k závěru, že Indonésie nabízí obrovský potenciál pro expanzi českých firem v oblasti fotovoltaiky a baterií pro elektrická vozidla.

Solární panely představují ve slunečné jižní zemi cenově dostupnou a velmi efektivní cestu k čisté elektřině a energetické soběstačnosti, v případě baterií pak experti zjistili, že česká společnost využívá technologie,

které kvalitou výrazně převyšují produkty nabízené na indonéském trhu. Aktivní přístup a iniciativa české firmy a státní agentury tak otevřely cestu našim technologickým firmám na extrémně lukrativní trh.

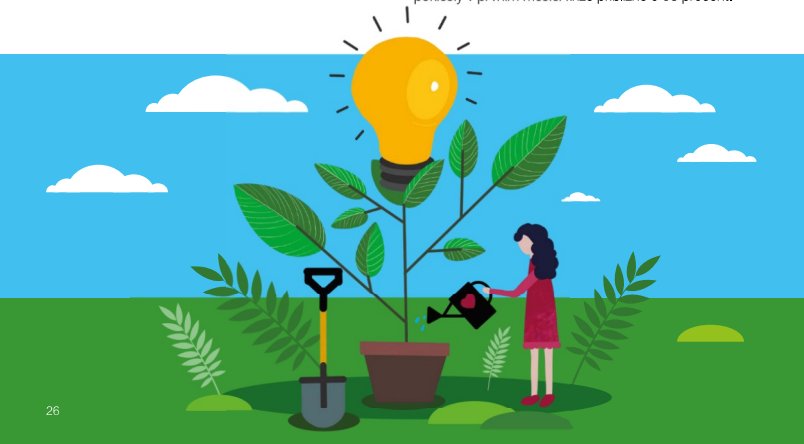

Co navrhují SDGs?

- Vytvářet příležitosti k získání bezpečné, tvůrčí a motivující práce.
- Respektovat a chránit přírodní zdroje při výdělečných činnostech.
- Nabízet důstojnou práci pro každého: muže i ženy, mladé lidi i lidi s postižením.
- Snižit počet nezaměstnaných mladých lidí a zlepšit zároveň dostupnost vzdělání.
- Skoncovat s dětskou prací.

Jaká je současná situace?

- Medián hodinové mzdy muže je o 12 procent vyšší než ženy.
- Pětina mladých lidí, kteří nechodí do školy, je bez práce.
- Míra nezaměstnanosti ve světě v roce 2018 činila pět procent.
- COVID-19: Nezaměstnanost výrazně zasáhne 1,6 miliardy osob pracujících v neformální ekonomice, tedy asi polovinu celosvětové pracovní síly. Jejich příjmy poklesly v prvním měsíci krize přibližně o 60 procent.

Název projektu

SPRÁVA PŘÍRODNÍCH ZDROJŮ A PODPORA UDRŽITELNÉHO ŽIVOBYTÍ NA VENKOVĚ

Realizátor

Člověk v tísni, o.p.s

Sektor

Zemědělství

Provincie Samangán na severu Afghánistánu leží mezi dvěma velkými městy Kábul a Mazár-e Šaríf. Z velké části ji obývají zemědělci, kteří mají díky své výhodné pozici velkou šanci zpeněžit svou produkci a začít s modernizací technologií, osiv a hnojiv. Bohužel bojují s překážkami na mnoha frontách. Špatná bezpečnostní situace jim ztěžuje dlouhodobé plánování a zhoršující se přírodní podmínky, mezi něž patří hlavně neustálé odlesňování, úbytek vodních zdrojů a eroze polí jim berou jistotu i v aktuální sezóně. Bezpočet venkovských rodin tak žije přes velkou snahu o obživu na hranici chudoby.

Česká nezisková organizace Člověk v tísni dlouhodobě podporuje afghánské zemědělce ve snaze využít nové technologie a postupy. Zároveň jim pomáhá najít odběratele pro jejich produkty. Od roku 2015 podpořila už 75 venkovských komunit. Učila je pěstovat nové plodiny, orat šetrnějším způsobem a pást stáda tak, aby se zvýšila jejich produktivita a schopnost zajistit si živobytí. Kromě toho jim ukázala i další způsoby výroby potravin, jako je například sadařství či včelařství. Díky lepším technikám pěstování, vhodnějším plodinám i stavbě krajinných prvků se podařilo v oblasti zmírnit dopady eroze a navrátit krajinně schopnost zadržovat vodu. Komunity v Afghánistánu nyní obhospodařují přírodní zdroje udržitelným způsobem a dále tyto techniky rozšiřují. Mnohem lépe se tak mohou vyrovnat s těžkou společenskou i přírodní situací způsobenou klimatickými změnami.

Snižená schopnost krajiny zadržovat vodu je celosvětovým problémem. Zkušenosti získané v Afghánistánu jsou přenositelné a pomáhají při hledání cest ke zlepšení stavu zadržování vody krajinou i v České republice.

Co navrhuji SDGs?

- Zajistit dostupnost úvěrů pro malé podniky.
- Zajistit, aby podniky dodržovaly postupy nezbytné pro udržitelný rozvoj a nepoškozovaly životní prostředí.
- Zajistit dostatek prostředků na výzkum a vývoj technologií.
- Do roku 2020 zajistit všem přístup k internetu a novým technologiím.

Jaká je současná situace?

- Globální investice do výzkumu a rozvoje dosáhly v roce 2016 dva biliony USD, v roce 2000 to bylo pouze 739 milionů USD.
- 90 procent populace žije v dosahu mobilního signálu, ale značná část si nemůže mobilní technologie dovolit.
- Technologické obory dosahují 45 procent přidané hodnoty v globální výrobě. V subsaharské Africe je ale jejich podíl jen 15 procent.

Název projektu

PLATFORMA PRO SATELITNÍ DATA A KOMUNIKACE PRO MOLDAVSKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

Realizátor

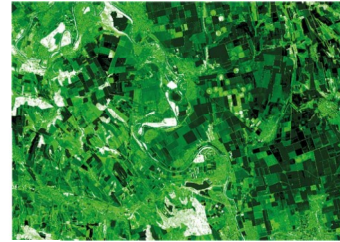
Big Terra Alpha, s.r.o.

Sektor

Zemědělství a vesmír

Moldavsko je nejhudší země v celé Evropě. Nejdůležitější sektor pro místní ekonomiku stále představuje zemědělství, které tvoří skoro polovinu moldavského hospodářství. Přesto se může chlubit velkým bohatstvím, a to obrovskými plochami mimořádně úrodné černozemě. Zemědělcům ovšem chybí přístup k moderním nástrojům pěstování. Ten nejzákladnější představují přesná meteorologická data z družic, která významně přispívají k vyšší prosperitě, bezpečnosti potravin a jejich odolnosti proti rozmarům klimatu. Proto jsou výnosy z půdy v Moldavsku často i pětkrát nižší než u nás.

Česká společnost Big Terra Alpha připravuje klimatické analýzy a vyvíjí platformu, na níž mohou zemědělci sledovat data ze satelitu, pozemní měření, informační souhrny o podnebí a další kalkulace, které napovídají mnohé o nadcházejícím počasí. V Moldavsku provedla podrobnou analýzu, při níž měla dostupná data pro rozšířené plodiny, jako je ječmen, kukuřice, řepka, slunečnice a pšenice. Spustila stovky simulací růstu plodin s různými parametry ukazujícími jak výnosy, tak statistiku a trendy v oblasti klimatu. Dále pak navázala partnerství s významnými partnery, ať už z oblasti zemědělství, neziskového sektoru nebo akademické sféry. Otevřela tak cestu českým inovacím daleko za našimi hranicemi. Moldavsko se překotně vyvíjí a to, co se zdálo před několika roky jako nereálné, už je díky intenzivní zahraniční spolupráci skutečností. To, že se Česko začalo podílet na změnách, je důležité jak pro rozvoj Moldavska, tak pro český byznys a v neposlední řadě také pro celou naši planetu.

Co navrhují SDGs?

- Poskytnout lidem žijícím v chudobě pomoc, která jim umožní rychle a soustavně se zapojit do ekonomické činnosti.
- Zabezpečit, aby zákony ani praxe nediskriminovaly žádnou skupinu, ale naopak braly ohledy na potřeby všech lidí.
- Zajistit, aby zákony a sociální programy chránily znevýhodněné a ohrožené.

Jaká je současná situace?

- Příjmová nerovnost se v mnoha částech světa zvětšuje, přestože rostou příjmy 40 % nejchudší populace ve většině zemí.
- V 50 zemích je růst příjmů nejchudších 40 procent populace rychlejší než celostátní průměr.
- Na nejchudších 40 procent populace připadá méně než čtvrtina celkových příjmů. V mnoha zemích se zvyšuje podíl na příjmech nejbohatšího jednoho procenta populace.

Název projektu

PODPORA NAVRÁTILCŮ V SEVERNÍM KOSOVU

Realizátor

Charita Česká republika

Sektor

Dobré vládnutí

Kosovo patří k nejchudším zemím v Evropě. Přestože od války už uplynulo více než 20 let, zůstává stále nestabilní. Boje a bombardování vyhnaly z domovů stovky tisíc lidí a velká část z nich se do své rodné země dosud nevrátila. Charita České republiky se rozhodla pomoci navrátilcům do vlasti. Těm, kteří žijí v zahraničí a o návratu teprve uvažují, poskytovala poradenství o tom, jak si zajistit vše potřebné z úředního hlediska a na co se mají připravit. Stejně tak ale asistovala i lidem, kteří se již přestěhovali zpět do Kosova. Mnoho lidí během války například ztratilo veškeré identifikační dokumenty nebo přišli o domov a nyní netuší, jak zažádat o jeho navrácení. Až do dnešních dnů v nich však přetrvávala nedůvěra v instituce spojená s nechtějí řešit přebujelou byrokraci.

Neméně důležitá proto byla i pomoc v oblasti lidských práv a předpisů ohledně návratu do země. Lidé se tak měli možnost dozvědět, jaké mají možnosti a povinnosti a zda někdo nezneužívá neznalosti v jejich vlastní neprospěch. Z toho důvodu vyskolili čeští právníci místní pracovníky, aby mohli nadále pomáhat svým krajanům oni a zajistit neustálou podporu ze strany kosovských úřadů.

Pomoc navrátilcům zaznamenala jednoznačný úspěch. Během roka zpracovali experti z Charity ČR

několik stovek žádostí a dokázali jich úspěšně vyřídit naprostou většinu. Pouze 10 případů zůstalo otevřených i po skončení projektu a řešilo se dále a delší dobu. Práce Charity ČR tak napomohla ke smíru stále znesvářených etnických Srbů a Albánců a přispěla k tomu, aby se mohlo Kosovo stát součástí moderní Evropy.

Co navrhuji SDGs?

- Zajistit všem dostupnost kvalitního a bezpečného bydlení a základních služeb (pošta, hromadná doprava, městská zeleň atd.).
- Poskytovat bezpečnou organizovanou dopravu, která šetří životní prostředí a vyhovuje i potřebám dětí, žen a znevýhodněných lidí.
- Zapojit obyvatele do diskusí o plánování a zlepšování prostředí měst, v nichž žijí.
- Zajistit kontrolu nakládání s odpadem a kvality ovzduší.
- Připravit obyvatele na zvládnání projevů změny klimatu (časté povodně, extrémní sucho atd.).

Jaká je současná situace?

- Od roku 2007 žije víc než polovina lidstva ve městech, do roku 2030 to bude pravděpodobně 60 procent.
- Města a velkoměsta přispívají k světovému HDP přibližně 60 procenty.
- Města vypouští zhruba 70 procent globálních emisí uhlíků a spotřebují více než 60 procent zdrojů.
- 2 miliardy lidí nemohou využívat služeb svozu odpadu (2018).
- Podíl městské populace žijící ve slumech se snížil o 20 procent (2000 až 2014).
- COVID-19: 90 % případů COVID-19 připadá na městské aglomerace. Pandemie nejvíce dopadá na ty nejzranitelnější.

Název projektu

VÝMĚNA ZKUŠENOSTÍ A PŘENOS DOBRÉ PRAXE V OBLASTI ELEKTRONIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY

Realizátor

Město Valašské Meziříčí

Sektor

Veřejná správa

Valašské Meziříčí již 15 let aktivně spolupracuje se srbským městem Čačak. V posledních několika letech začali srbsští úředníci projevovat zájem o digitalizaci veřejné správy a obrátili se na své české partnery. Ti jim představili nástroje, které používá Valašské Meziříčí a vypracovali podrobnou analýzu, v níž navrhli potřebné kroky a vhodné programy pro místní podmínky.

Projekt pomohl městu Čačak zefektivnit celou řadu úředních úkonů, které výrazně zrychlily správu města. Jeho dopad pocítí i občané, pro něž se zjednoduší spousta zařizování na městském úřadě. Radnice je navíc díky nástrojům e-governmentu schopná okamžitě a plošně komunikovat s občany. Zároveň se například díky zveřejňování celého procesu zadávání veřejných zakázek, elektronického územního plánu

nebo také regulačních plánů obrovsky zvýšila transparentnost veřejné správy města.

Kromě pomoci s elektronizací městské správy pomáhalo Valašské Meziříčí i s přípravou protipovodňových opatření. Městem Čačak protéká řeka Morava a naši experti předávali těm srbským zkušenosti z řízení procesu pro nebezpečí povodní a ochranu města před velkou vodou.

Práce expertů z Valašského Meziříčí měla v Čačaku velký ohlas. Nastartovala i velkou diskuzi o důležitosti elektronizace veřejné správy a otevřela dveře k dalším společným česko-srbským projektům. Čačak zároveň získal možnost své zkušenosti dále předat dalším městům v Srbsku a pomoci s rozvojem transparentní, rychlé a efektivní veřejné správy napříč regiony i celou zemí.

Co navrhuji SDGs?

- Zastavit plýtvání potravinami.
- Do roku 2020 zajistit plnění závazků z mezinárodních smluv o nakládání se škodlivými chemikáliemi, o ochraně ovzduší, vody a půdy.
- Do roku 2030 výrazně snížit produkci odpadů.
- Zabezpečit, aby velké firmy při svém provozu jednaly zodpovědně vůči životnímu prostředí.
- Poskytovat lidem informace o přírodních procesech a umožnit jim žít v souladu s přírodou.

Jaká je současná situace?

- Lidstvo využívá na podporu ekonomických aktivit stále více přírodních zdrojů. Efektivita jejich využívání ale stagnuje a stále se tak nedaří oddělit ekonomický růst od využívání přírodních zdrojů.
- Produkce odpadu celosvětově roste. Zhruba 1/3 jídla určeného k lidské spotřebě se vyhodí, většina z toho v rozvinutých zemích.
- V roce 1990 bylo k pokrytí potřeb jednotlivce využíváno 8,1 tuny přírodních zdrojů. V roce 2017 to bylo 12,2 tuny.

Název projektu

ÚČAST VEŘEJNOSTI PROSTŘEDNICTVÍM VYLEPŠENÍ OBČANSKÉ VĚDY

Realizátor

Spolek Arnika

Sektor

Ochrana životního prostředí

Thajsko zažívá v posledním desetiletí obrovský hospodářský růst. Není to přitom způsobeno jen přílivem západních turistů, ale z velké části též masivní industrializací. Bohužel zatímco průmyslových podniků přibývá překotným tempem, vývoj legislativy, který by chránil obyvatele a životní prostředí, je mnohem pomalejší.

pomáhala místním občanským iniciativám, které bojují za právo na zdravé životní prostředí. Arnika se zasloužila o vytvoření sítě dobrovolníků, kteří pomáhají monitorovat a sbírat data o znečištění a také o přípravu zákona o registru znečišťovatelů. Integrovaný registr znečišťování funguje u nás už řadu let a pomáhá efektivně snižovat dopad průmyslu na zdraví obyvatel i na přírodu. V poslední řadě česká neziskovka vydala několik studií, čímž na problematiku upozornila jak thajské odborníky, tak nadnárodní organizace.

Projekt aktuálně pokračuje ve spolupráci s lékaři a toxikology, s nimiž Arnika zjišťuje konkrétní zdravotní dopady neregulovaného průmyslového znečištění na obyvatel a chce dále bojovat za zákony chránící životní prostředí. Její úsilí tak pozitivně ovlivní jak životy místních obyvatel, tak v delším horizontu i správný vývoj thajského průmyslu směrem k udržitelnosti a čistému rozvoji.

Co navrhuji SDGs?

- Zajistit, aby lidé byli dobře připraveni na rizika spojená se změnou klimatu a přírodními katastrofami.
- Věnovat změně klimatu pozornost v jednotlivých programech vlád a zajistit dostatečné zdroje pro boj s jejími příčinami i následky.

Jaká je současná situace?

- Změna klimatu je nejdůležitějším tématem doby a největší výzvou pro udržitelný rozvoj.
- Posledních pět let (2015–2019) bylo nejteplejších v historii lidstva, jen oproti letům 2011–2015 vzrostla průměrná globální teplota o 0,2 °C.
- Koncentrace CO₂ v atmosféře jsou rekordní. Svět je již o 1,2 °C teplejší než před průmyslovou revolucí. Pokud nezměníme kurz, směřujeme ke katastrofickému oteplení přes 3 °C na konci století.
- Investice do fosilních paliv stále převyšují investice do ochrany klimatu.

Název projektu

AKČNÍ PROGRAM PODPORY ŽIVOBYTÍ

Realizátor

Diakonie ČČE

Sektor

Zemědělství

V České republice v posledních letech hojně diskutujeme o tom, jak změny klimatu a nastupující sucho devastují naši krajinu. Nejsme však zdaleka jedinou zemí, která s těmito problémy bojuje. Jednou z nejpostiženějších oblastí je asijská Kambodža. Ta zároveň na rozdíl od České republiky nemá dostatečné ekonomické a sociální zázemí, aby mohla rychle nastartovat účinná opatření. Například v provincii Kampong Speu dochází v posledních letech k obrovským výkyvům počasí. Období sucha se prodlužují a voda přichází v podobě bleskových povodní, které často úrodu spíše zničí, než aby ji zvlážíly. Experti na zemědělství z Diakonie Českobratrské církve evangelické se od roku 2014 věnují podpoře živobytí a zemědělství. V posledních dvou letech působili i zde a pomáhali s přípravou plánů, jak zhodnotit vlastní zranitelnost a připravit se na krizi i následný rozvoj za ztížených podmínek.

Diakonie se poté zaměřila na rozvoj zemědělských technik a plodin, které se lépe adaptují na klimatické změny. Společně s vybranými rodinami farmářů založila zkušební pole a chovy hospodářských zvířat, na nichž ukázala všem členům komunity možnosti šetrnějšího, a zároveň výnosnějšího zemědělství. Naučili se například používat kapkovou závlahu a ve spolupráci s českými odborníky vybudovali zavlažovací systémy.

Diakonie nakonec pomohla se založením podnikatelských skupin při zemědělských i nezemědělských družstvech, aby se farmáři i řemeslníci naučili lépe zacházet s penězi, umět své výrobky prodat za adekvátní cenu a mohli dále sdílet své nově nabyté zkušenosti.

I díky projektu Diakonie Českobratrské církve evangelické je pozitivní stopa České republiky v Kambodži stále viditelnější. Z mnoha dalších úspěšných českých projektů můžeme zmínit např. příběh „pepper...field, díky němuž kambodžští farmáři prodávají pepř za spravedlivé ceny a díky němuž si Češi mohou koupit nejlepší pepř na světě.

Co navrhuji SDGs?

- Snižit do roku 2025 znečištění moří, protože velká část nečistot je důsledkem nezodpovědné lidské činnosti na pevnině.
- Do roku 2020 dosáhnout účinné regulace rybolovu.
- Do roku 2020 minimalizovat a řešit dopady okyselování oceánů.

Jaká je současná situace?

- 1,9 miliardy lidí žije v oblastech, kde potenciálně hrozí zásadní nedostatek vody. V roce 2050 to pravděpodobně budou až 3 miliardy lidí.
- 1,8 miliardy lidí využívá zdroje vody, které nejsou chráněny před vnější kontaminací.
- 80 procent odpadních vod se vrací do přírody bez jakékoli úpravy nebo jiného využití.
- Do roku 2050 bude na světě žít o dvě miliardy lidí víc, poptávka po vodě se zvýší o 30 procent.
- 70 procent vody se spotřebuje v zemědělství (zejména na zavlažování).
- Od 1900 se snížila plocha mokřadů o 70 procent.

Název projektu

PŘENOS KNOW-HOW, JAK OCHRÁNIT SIBIŘSKÉHO TAJMENA

Realizátor

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Econing, s.r.o., Praha

Sektor

Ochrana životního prostředí

Tajmen sibiřský je největší lososovitá ryba na světě. Žije na ruské Sibiři a v severním Mongolsku, bohužel však patří do seznamu ohrožených druhů. Přestože je chráněn a jeho lov je obecně zakázán, v důsledku nedbalé kontroly je vystaven nelegálnímu odchytu. Na spoustě míst byl už proto zcela vyhuben. Životní podmínky této fascinující ryby komplikuje i znečištění vody, a to zejména v souvislosti s těžbou nerostů. Návrat ryb na jejich přirozená místa výskytu bohužel neprobíhá ani uměle, a pokud ano, tak jen sporadicky na území Ruska.

Fakulta rybářství a ochrany vod při Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích se rozhodla pomoci s návratem tajmena do mongolských vod. Vybudova-

la mobilní rybí líheň určenou k reprodukci lososovitých ryb a převezla ji přímo na vybranou lokalitu v Mongolsku. Za účasti mongolských kolegů ze Zemědělské univerzity v Ulánbátaru ji pak uvedla do provozu, provedla přímo u vody výtěr a po skončení akce ji převezla do hlavního města k dalšímu využití.

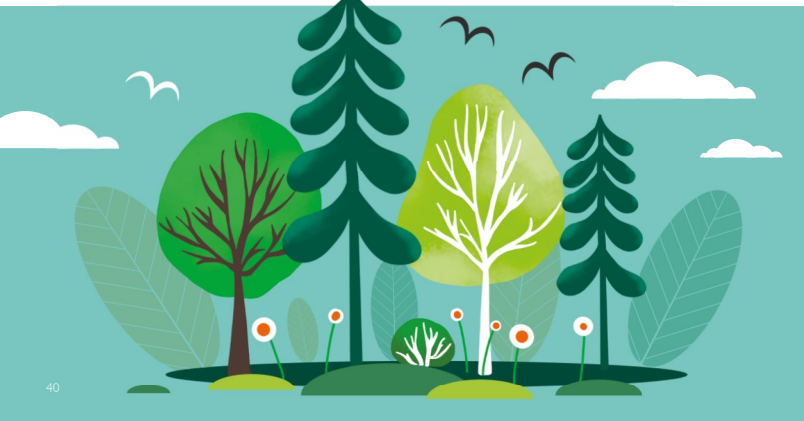
Koncepce mobilní rybí líhně představuje ideální řešení pro země jako Mongolsko, kde neexistují klasické rybí líhně a odchovny. Veškerou práci lze provést na místě bez nutnosti složitého transportu nebo chovu generačních ryb. Mobilní líheň je finančně i technicky nenáročná a pomůže k návratu rybi populace v postižených lokalitách po celém Mongolsku. Jihočeští akademici zároveň navázali cennou spolupráci se svými protějšky v Ulánbátaru, čímž otevřeli atraktivní spolupráci pro vědce i studenty z obou zemí.

Co navrhuji SDGs?

- Dodržovat mezinárodní dohody na ochranu a zachování ekosystémů (například pouští nebo deštných pralesů).
- Do roku 2020 snížit odlesňování, a naopak vysázet další stromy, aby vyrostly nové lesy.
- Zastavit lov a obchodování s chráněnými druhy živočichů a podobně regulovat nakládání s chráněnými druhy rostlin.

Jaká je současná situace?

- 3/4 suchozemského a 2/3 mořského životního prostředí se výrazně změnilo působením lidské činnosti. Biodiverzita se snižuje rychleji než v celé lidské historii.
- Úbytek lesů se snižuje, přesto ale pokračuje vysokou rychlostí.
- Milion rostlinných a živočišných druhů čelí riziku vyhynutí.
- V letech 2000 a 2015 došlo k degradaci přibližně pětiny půdy na světě.

Název projektu

ZAJIŠTĚNÍ UDRŽITELNÉ SPRÁVY CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI ARAGVI

Realizátor

Správa Krkonošského národního parku, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Správa národního parku Šumava

Sektor

Udržitelné nakládání s přírodními zdroji

Oblast okolo řeky Aragvi v Gruzii ohromuje své návštěvníky překrásnou přírodou. Aby to tak zůstalo i pro další generace, bylo potřeba zajistit její udržitelnou správu. Díky tomu, že má Česká republika dlouholeté zkušenosti s ochranou přírodních oblastí a stejně tak z odborného hlediska patří naši experti k evropské špičce, rozhodli se pomoci s vybudováním chráněné krajinné oblasti i v oblasti Kavkazu.

Čtyřletý projekt na zajištění udržitelné správy panenské přírody v Gruzii vedla Správa Krkonošského národního parku společně s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR a Správou národního parku Šumava. Český návrh plánu péče o zemi definoval základní zóny a způsoby, jak využívat území. A to nejen z hlediska zachování přírodních krás, ale i budování infrastruktury, rozvoje turismu či zemědělství.

Ochrana přírody se ovšem netýká jen vytyčených území, kde budou bedlivě hlídány přírodní zdroje. Je to také cílená práce s místními komunitami, které se samy zapojí do procesu udržitelného rozvoje a budou své území obhospodařovat s ohledem na budoucnost. Týká

se to zejména tradičního zemědělství a rozvoje turismu.

Práce českých odborníků navíc získala obrovský ohlas po celé Gruzii a stala se vzorem pro rozvoj ochrany dalších přírodních oblastí. Zároveň díky tomu, že působili přímo v terénu a kontaktu v místními komunitami, měl jejich projekt silný dopad i na rozvoj celého regionu.

Co navrhuji SDGs?

- Skoncovat s násilím ve světě a nepřipustit ztráty na životech, které způsobuje válka.
- Odstranit zneužívání, vykořisťování, obchodování a další formy mučení a násilí na dětech.
- Zaručit každému rovný přístup a spravedlivé zacházení.
- Bojovat proti všem formám zločinu a korupce.
- Zajistit všem volný přístup k informacím.
- Posílit instituce, které chrání proti násilí, terorismu a kriminalitě.

Jaká je současná situace?

- Na světě je podle Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) rekordních 71 milionů nuceně vysídlených lidí. 41 milionů z nich žije na bezpečnějších místech v rámci své země (tzv. vnitřně vysídlení), 26 milionů jsou uprchlíci a 3,5 milionu žadatelů o azyl (2019).
- Ve 125 zemích mají zákony upravující přístup jednotlivců k informacím, kterými disponují veřejné instituce. V nejméně 31 státech byly tyto zákony schváleny po roce 2013.

Název projektu

ZVÝŠENÍ KAPACIT A EFEKTIVITY GRUZÍNSKÉ KYNOLOGICKÉ SLUŽBY

Realizátor

Celní správa ČR

Sektor

Boj s drogami

Obchod s drogami funguje po celém světě a postihuje všechny země od těch, kde zakázané látky vznikají, po ty, kde končí a dealeri je nabízejí k prodeji. Do Evropy putují drogy přes několik tranzitních zemí. Jedna z nejvýznamnějších z nich je Gruzie. Přes Kavkaz se k nám dostává například kokain, heroin, amfetamin a další syntetické drogy. Gruzínská celní správa bohužel donedávna neměla dostatečně silnou pozici, aby mohla postihovat všechny techniky ilegálních pašeráků.

Celní správa České republiky proto nabídla pomocnou ruku a předala své bohaté zkušenosti v oblasti kynologie. Proškolila několik gruzínských kynologů a stejně tak vycvičila jejich služební psy, aby dovedli vyhledávat drogy. Do Gruzie navíc odeslala několik

služebních psů z Česka a připravila sérii odborných školení včetně podrobného instruktážního videa. Pro demonstraci hledání drog v praxi provedla s gruzínskými kolegy společné akce na území Česka.

Psi přitom představují naprosto unikátní způsob, jak provádět rychle a snadno každodenní kontroly na letištích, v dopravních prostředcích nebo budovách. Používá je mnoho zemí na celém světě a mají vynikající pověst i výsledky.

Práce českých psovodů ustavila kynologii jako nedílnou součást celní správy v Gruzii. Díky našemu projektu nyní Gruzie disponuje profesionály na vysoké odborné úrovni, díky nimž má možnost důsledněji bojovat proti pašování drog nebo tabáku. Stejně tak jim psi umožní daleko pružněji reagovat na trendy a triky kriminálních skupin.

Co navrhuji SDGs?

- Do roku 2030 dosáhnout všech stanovených cílů ve všech státech. SDGs by se měly stát součástí národních plánů a každá vláda rozhodne, který z cílů je pro její zemi nejdůležitější.
- Zajistit, aby všechny státy uvolnily na plnění cílů vlastní prostředky. Rozvinuté země by se navíc měly zavázat pomoci těm méně rozvinutým.
- Do roku 2020 zajistit lepší sběr a zpracování statistických dat ve všech státech, aby bylo možné hodnotit jejich pokrok při plnění SDGs.

Jaká je současná situace?

- Objem Oficiální rozvojové pomoci (ODA) se v roce 2018 snížil oproti předchozímu roku o 2,7 procenta, ODA pro Afriku se ve stejném roce snížila o 4 procenta.
- Připojení k internetu má 80 procent populace rozvinutých států, v rozvojových zemích je to pouhých 45 procent.
- Největším zdrojem externího financování v chudších státech jsou remitence, tedy prostředky, které migranti a uprchlíci posílají ze zemí, do nichž emigrovali. V roce 2019 jejich objem podle odhadů dosáhl 550 miliard USD.

Název projektu

MOBILNÍ KLINIKA PRO VENKOVSKÉ OBYVATELE

Realizátor

Velvyslanectví České republiky v Bejrútu

Sektor

Zdravotnictví

Libanon je v některých ohledech zemí dvou tváří. Například v oblasti zdravotnictví tu naleznete špičkové soukromé kliniky, ve veřejném zdravotnictví však bohužel kvalita péče výrazně zaostává. Veřejné instituce mají výrazný nedostatek financí, a tak nemohou nabídnout služby v takové kvalitě, v jaké by je lékaři a sestry chtěli a byli schopni poskytnout.

Velvyslanectví České republiky v Bejrútu se dlouhodobě soustředí na spolupráci a podporu místního zdravotnictví. Aby měli přístup k lékařům všichni potřební, a to i ve vzdálených a obtížně dostupných oblastech, uvedlo do provozu mobilní kliniku. Společně s Ministerstvem zahraničních věcí ČR a Libanonsko-americkou univerzitou zajistilo nákup vozidla, lékařských přístrojů a zdravotnického materiálu.

Mobilní klinika byla plně v provozu na začátku roku 2020. Kvůli nečekané pandemii COVID-19 ovšem našla okamžité nové využití. Začala sloužit jako nástroj pro testování pacientů, u kterých se prokázalo podezření na nákazu koronavirem. Díky konstrukci vozu mohli posloužit právě ve vzdálených vesnických oblastech, kde by jinak bylo monitorování šíření nemoci velmi obtížné. Testování probíhá zdarma, a je tak dostupné pro všechny ohrožené.

Díky tomu, že se informace o aktuální pozici mobilní kliniky objevují v médiích a čeští partneři jsou zde viditelně označeni, přispívá projekt nejen k záchraně životů a boji proti světové pandemii. Ukazuje i příspěvek naší země a našich zdravotních expertů k boji za lékařskou péči dostupnou pro každého.

ROZCESTNÍK ZDROJŮ INFORMACÍ K UDRŽITELNÉMU ROZVOJI A AGENDĚ 2030

CZ

Ministerstvo životního prostředí
České republiky
www.mzp.cz/cz/udrzitelny_rozvoj
www.mzp.cz/cz/rada_vlady_pro_udrzitelny_rozvoj

Strategický rámec
Česká republika 2030
www.cr2030.cz/strategie/

Česká rozvojová agentura
www.czda.cz

Informační centrum OSN
v Praze
www.osn.cz

Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce
charity Česká republika
www.svet.charita.cz/jak-pomahame/globalni-vzdelavani/

Young Caritas
www.youngcaritas.cz

České fórum pro rozvojovou spolupráci
www.fors.cz

Asociace společenské odpovědnosti
www.spolecenskaodpovednost.cz/sdgs/

EN

United Nations
www.un.org/sustainabledevelopment/
www.sdgs.un.org
www.datatopics.worldbank.org/sdgdgAtlas/

Global Goals
www.globalgoals.org

Název:
Svět, který chceme
Česká stopa ve světě

Autor:
Kolektiv autorů Ministerstva zahraničních věcí České republiky,
Charity Česká republika a České rozvojové agentury

Datum vydání: prosinec 2020

ISBN 978-80-7441-061-1

Na vzniku této publikace spolupracovali

